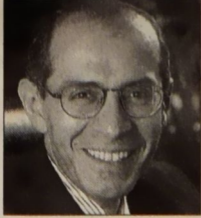

İki siyah a: AIDS ve Afrika

HASAN BÜLENT
KAHRAMAN

Şunları okur musunuz...
Dünyada yaşayan 36 milyon AIDS'linin 23 milyonu Afrika'nın

güneyinde yaşıyor. Hastalıktan en çok kızlar ve çocuklar etkileniyor. Her gün 8 bin 500 çocuk ve genç hastalığa yakalanıyor ve 2 bin 500 kadın ölüyor. 4 milyon çocuğun hasta olduğu düşünülürse bugünkü durumun hastalığın yakında yaşanacak boyutlarının ancak yüzde 10'u olduğu anlaşılır. Zimbabve'de yetişkin nüfusun yüzde 30'unda virüs var. Nüfusun yüzde 10'undan fazlası virüsten etkilendiğinde yaşam beklentisi 17 yıl düşüyor.

AIDS bundan yirmi yıl önce bulundu. Bir hastalık olmaktan çıktı ve toplumsal, siyasal ve kültürel bir gerçeğe dönüştü. AIDS, son yirmi yılda Batı'nın cinsiyet ve ırk ayrımcılığına ve sömürgeciliğe dayanan kültürünün açığa çıkarılmasında kullanılan en önemli araç oldu. Anlaşıldı ki, AIDS, iddia edildiği gibi, öyle tek başına ne eşcinsellikten, ne 'evlilik dışı' cinsel ilişkiden ne de 'siyah' Afrikalılardan kaynaklanıyor. Bütün bunlar geçenlerde Durban'da yapılan ve 11 bin doktor, bilim adamı ve sağlık görevlisinin katıldığı toplantıda ortaya konuldu. Gene de görüldüğü gibi işin asıl dramatik yanı Afrika'yla ilgili olanı. O zaman ne yapılabilir?..

Yukarıdaki bilgileri Ann Cotton'un bir yazısından aldım. Cotton, Zimbabve ve Gana'da 3 bin kız çocuğuna bakan bir yardım kuruluşunun başkanı. Verdiği bilgiye göre bu oluşumun altında öncelikle yoksulluk yatıyor. Yoksulluk, hastalığın yayılmasını sağlayan iktisadi, toplumsal ve psikolojik sonuçlar doğuruyor. Çünkü, yoksulluk insanları kısa vadeli çözümlere saplanıp kalmaya itiyor. Geleceğe dönük bir planın yapılmasını engelliyor; çünkü ana amaç günü kurtarmak. Öte yandan yıllar süren yoksulluk insanların bağışıklık sistemini çökertmiş ve onları hastalığa açık hale getirmiştir. Ama bütün bunların dışında hiç akla gelmeyen çok daha temel bir olgu var: Genç kadın ve kızların eğitimsizliği.

Yapılan araştırmalar okula gitme oranıyla AIDS'e yakalanma arasında çok ciddi bir ters ilişki olduğunu ortaya koyuyor: Geleneksel çevrede eğitimsiz yaşayan kadın ve kızlar kişiliklerini geliştiremiyor ve her türlü otorite önünde eğiliyorlar. Bu da onların sıradan cinsel ilişki talebine karşı çıkamamasıyla sonuçlanıyor. Hem önüne gelenin talebine açık olmak hemde önlemsiz cinsel ilişki hastalığın niçin kadın ve kızlar arasında yayıldığını da Afrika'daki 'genç anne'lik olgusunu da açıklıyor. Kaldı ki, virüslü annenin doğurduğu çocuk da virüsle doğuyor.

Oysa okulda eğitim almış kızların yalnızca yüzde 5'i 18-24 yaş arasında anne oluyor ki, bu yaşlarda anne olma oranı kıtada yüzde 46. (Dünyadaki 110 milyon eğitimsiz çocuğun 2/3'ünü de kızlar, onların çoğunu da Afrikalı kızlar oluşturuyor.) Eğitimli kız ya cinsel ilişkiye girmiyor ya da önlem alıyor kısacası.

Bu durumda acilen yapılması gereken iki şey var. Kız çocuklarını eğitmek ve her kadına hamileliği süresince bebeğini AIDS virüsüne karşı koruyacak basit ve ucuz bir ilacı dağıtmak. Afrika'da bir kız çocuğunu bir yıl okulda tutmak 50 doların altında bir paraya patlıyor. Bu alınacak diğer önlemlerle karşılaştırıldığında toplamı açısından bile yok denecek kadar az bir meblağ. Oysa dünya bütün bu olup bitene gözünü kapatmış ve kulağını tıkamış durumda. Afrika kıtasına Clinton'ın öngördüğü yardım topu topu 246 milyon dolar. Ne okul ne ilaç sorununu çözmeye yetiyor.

Şimdi başa dönüp yazıyı yeniden okur musunuz?..